

NORGES HØYESTERETT

Den 27. mai 2015 avsa Høyesterett dom i

HR-2015-01134-A, (sak nr. 2015/269), straffesak, anke over dom,

A (advokat Steinar Thomassen)

mot

Den offentlige påtalemyndighet (førstestatsadvokat Tarjei Istad)

STEMMEGIVNING :

- (1) Dommer **Noer**: Saken gjelder straffutmåling for å ha hjulpet til med å skjule en ulovlig felt ulv, jf. straffeloven § 132 første ledd. Spørsmålet er særlig om domfelte skal idømmes ubetinget fengselsstraff, og om han skal fratras jaktrett for en periode, jf. straffeloven § 29.
- (2) Sør-Østerdal tingrett avsa 11. september 2014 dom med slik domsslutning:
 - "1. **A, født 00.00.1950, dømmes for overtredelse av straffeloven § 132 første ledd til en straff av fengsel i 16 – seksten – dager.**
Varetekt kommer til fradrag med 2 – to – dager.
 2. **Han dømmes i medhold av straffeloven § 35 til å tåle delinndragning av Mercedes GLK 220CDI med registreringsnummer BS00000 med 15 000 – femtentusen – kroner.**
 3. **Han frifinnes for kravet om rettighetstap."**

- (3) Saken ble avgjort som tilståelsessak.
- (4) A anket over straffutmålingen, jf. domsslutningen punkt 1. Avgjørelsen om inndragning i domsslutningen punkt 2 ble ikke anket og er endelig avgjort. Påtalemyndigheten opprettholdt påstanden om rettighetstap.
- (5) Eidsivating lagmannsrett henviste anken, men besluttet at tingrettens beskrivelse av den straffbare handlingen skulle danne grunnlaget for behandlingen. Lagmannsretten avsa 12. januar 2015 dom med slik domsslutning:

"I tingrettens dom, domsslutningen punkt 3, gjøres den endring at A fradømmes retten til å drive med jakt og fangst for et tidsrom på 1 – ett – år, jf. straffeloven § 29 første ledd bokstav b."

- (6) Dommen er avsagt under dissens, idet en av dommerne mente at fengselsstraffen burde gjøres betinget.
- (7) A har anket til Høyesterett over straffutmålingen. Han har gjort gjeldende at fengselsstraffen bør gjøres betinget, og at rettighetstap ikke bør idømmes.
- (8) *Mitt syn på saken*
- (9) Jeg er kommet til at anken må gis delvis medhold.
- (10) A hadde avtalt å hente B etter at B var ferdig å jakte 13. mars 2014. B hadde i løpet av natta drevet åtejakt på rev fra en skogsbrakke.
- (11) B ringte A tidlig om morgenen, og A kjørte opp i skogen. Da han kom fram, oppdaget han at B hadde skutt tre rev og i tillegg en ulv. A skjønnte at ulven var skutt uten tillatelse. Tingretten har, basert på As forklaring, beskrevet det som så skjedde slik:

"Siktede reagerte med sinne og spurte B om hva han hadde stelt i stand. B svarte da at han hadde vært helt sikker på at alle dyrene som var skutt var rev. Dette trodde siktede på. Siktede ble helt satt ut, og ble redd og fikk panikk. Han vet hvor sensitivt dette med ulv er strafferettslig."

- (12) Mens A ventet, festet B revene og ulven på brakkeveggen og tok bilder av dem. Dette tok omtrent 15 minutter.
- (13) B spurte A om han kunne kjøre ulveskrotten til en koie som lå langs veien de skulle kjøre hjemover, om lag to kilometer unna. A skjønnte at formålet var å få ulven bort fra åstedet. Han svarte ja til dette. Om det som videre skjedde, heter det i forklaringen:

"B dro ulven opp på presenningen og opp bak siktedes bil. Ettersom siktede hadde helt ny bil bidro han med å dra i den ene enden av presenningen, slik at han ikke skulle få blod på bilen. Deretter kjørte de fra stedet og bort til koia, herunder en kjøretur som varte i cirka 3-5 minutter. B viste siktede hvor de skulle stoppe. Siktede gikk ut av bilen og tente seg en røyk, mens B dro ulven ut av bilen og bort til et uthus. Siktede var ikke med å gjemme ulven, han bare bivånet selve hendelsen. Deretter kjørte de tilbake til hver sine bopeler."

- (14) Straffeloven § 132 første ledd setter straff for den som med hensikt motarbeider etterforskningen av en mulig straffbar handling, for eksempel ved å skjule bevis i saken. Strafferammen er fengsel i to år. Bestemmelsen lyder slik:

"Med Bøder eller med Hefte eller Fængsel indtil 2 Aar straffes den, som, i Hensigt at modarbeide en offentlig Undersøgelse, der er eller maatte blive anstillet angaaende nogen straffbar Handling, bevirker eller medvirker til, at Gjenstande af Betydning for Undersøgelsen tilintetgjøres, bringes tilside eller forvanskes, eller at Gjerningens Spor paa anden Maade udslettes."

- (15) Det finnes ikke nyere høyesterettspraksis om bestemmelsen.
- (16) Ved straffutmålingen tar jeg utgangspunkt i Høyesteretts dom i Rt. 2008 side 1303, som gjaldt en sak om bistand til flukt etter § 132 andre ledd. De momentene som Høyesterett trekker fram her, må være styrende også for straffutmålingen etter første ledd i bestemmelsen. Det innebærer at alvoret i den straffbare handlingen som hjelpen knytter seg til, og omfanget og betydningen av hjelpen er viktige faktorer, jf. avsnitt 20 i avgjørelsen hvor det innledningsvis heter:

"Forhold som omfattes av straffeloven § 132 annet ledd kan - som de nevnte sakene viser - variere mye. Ved straffutmålingen må alvoret i det forhold den som flykter er mistenkt for, være av vesentlig betydning. Videre må bistandens omfang, varighet og betydning for den som søker å unndra seg strafforfølgning, vektlegges. Det kan også ha betydning hva som er motivet til den som hjelper."

- (17) Vår sak gjelder hjelp til å skjule sporene etter ulovlig skyting av ulv. Ved straffutmålingen veier det tungt at ulv er totalfredet i Norge. Straffen for forsettlig felling av fredet vilt er normalt ubetinget fengsel, jf. Rt. 2005 side 76 avsnitt 32. Både lovgiver og Høyesterett har understreket at miljøkriminalitet skal straffes strengt, jf. HR-2015-791-A avsnitt 52 med videre henvisninger.
- (18) B, som skjøt ulven, ble i Sør-Østerdal tingrett 20. april 2015 dømt til fengsel i ett år og åtte måneder. Straffen gjaldt flere jaktrelaterte overtredelser, som dels ble ansett foretatt av en organisert kriminell gruppe, jf. straffeloven § 60a. Som det går fram av det jeg allerede har sagt, gjaldt As handling bare ett av de forhold B ble dømt for, og A er ikke tiltalt for overtredelse av § 60a. Dommen mot B er for øvrig ikke rettskraftig. Men uavhengig av hvor streng straff B får, er det klart at A ga hjelp til å skjule resultatet av det som generelt sett må karakteriseres som alvorlig faunakriminalitet.
- (19) Jeg peker videre på at A hjalp til med å fjerne det som var det helt sentrale beviset for den straffbare handlingen. Uten dette beviset ville det være vesentlig vanskeligere å avdekke ulovlig jakt. Som tidligere polititjenestemann må A ha vært fullt på det rene med dette, og også dette trekker i skjerpene retning.
- (20) A har forklart at han kom uforvarende opp i situasjonen, og at han trodde ulven var skutt ved et uhell. Dersom A på forhånd hadde vært klar over at han skulle hjelpe til med å skjule bevis for ulovlig felling av ulv, ville hans forhold ha vært vesentlig mer alvorlig. Men selv om situasjonen oppsto uventet, hadde A tid til å områ seg og handle annerledes.
- (21) Selve bistandshandlingen var ikke omfattende og tok ikke lang tid. Noen stor vekt kan dette likevel ikke tillegges, all den stund A hjalp til med det som var nødvendig for å skjule ulveskrotten.

- (22) A tilsto forholdet i første politiavhør, men først etter at han var gjort kjent med at politiet hadde bilder av den avlivede ulven. Jeg er enig med lagmannsretten i at dette må tillegges en viss vekt i formildende retning ved straffutmålingen.
- (23) Før jeg tar stilling til om det er tilstrekkelig med betinget fengselsstraff, slik A har anført, ser jeg på spørsmålet om det bør idømmes *rettighetstap*.
- (24) I lagmannsretten ble A fratatt retten til å drive jakt og fangst i ett år, jf. straffeloven § 29 første ledd bokstav b, som lyder slik:

"Den som har begått en straffbar handling som viser at vedkommende er uskikket til eller kan misbruke en stilling, virksomhet eller aktivitet, kan, når allmenne hensyn tilsier det,

a) fratas stillingen, eller

b) fratas retten til for fremtiden å ha en stilling eller utøve en virksomhet eller aktivitet."

- (25) Rettighetstap er straff, jf. straffeloven § 15. Høyesterett har gjennomgående idømt rettighetstap ved jaktrelatert kriminalitet, jf. Rt. 1995 side 867, Rt. 2002 side 258, Rt. 2003 side 104 avsnitt 24 og Rt 2005 side 76 avsnitt 36.
- (26) A var som nevnt ikke med under fellingen av ulven. Likevel mener jeg at hans bistand til å skjule ulveskrotten har slik tilknytning til ulovlig jakt at han bør idømmes rettighetstap for en periode. Til tross for at jakt er av stor betydning for A, kan jeg ikke se at et tidsavgrenset rettighetstap er uforholdsmessig. Etter mitt syn tilsier allmenne hensyn at det her reageres med rettighetstap.
- (27) Ved fastsettingen av tapsperioden la lagmannsretten vekt på at A hadde fått inndratt sine våpen og ikke hadde kunnet jakte i 2014. Rettighetstapet ble dermed satt til ett år. Jeg slutter meg til dette.
- (28) Ved straffutmålingen må det legges vekt på at As hjelp til å kjøre bort ulven lett kunne ført til at fellingen ikke hadde blitt oppdaget. Det gjør handlingen alvorlig. På den annen side må det tas hensyn til at A kom uforberedt opp i situasjonen. På bakgrunn av tingrettens bevisbedømmelse må jeg dessuten legge til grunn at han trodde ulven var skutt ved et uhell. Og ved den samlede reaksjonsfastsettelsen må det legges vekt på at A idømmes både rettighetstap og en inndragning på 15 000 kroner.
- (29) Ubetinget fengsel som påstått av påtalemyndigheten, er vår strengeste straffereaksjon. A er tidligere ustraffet. Jeg er da, under tvil, kommet til at fengselsstraffen på 16 dager bør gjøres betinget, men med tillegg av en bot på 30 000 kroner, jf. straffeloven 27. I kombinasjon med rettighetstapet og inndragningen gir det tilstrekkelig uttrykk for alvorret i handlingen.
- (30) For enkelhets skyld utformer jeg ny samlet domsslutning.

(31) Jeg stemmer for denne dom:

D O M :

1. A, født 00.00.1950, dømmes for overtredelse av straffeloven § 132 første ledd til en straff av fengsel i 16 – seksten – dager, som gjøres betinget med en prøvetid på 2 – to – år, jf. straffeloven §§ 52–54, og til å betale en bot på 30 000 – trettitusen – kroner, subsidiært fengsel i 15 – femten – dager.

Ved en eventuell soning av straffen kommer 2 – to – dager til fradrag for utholdt varetekt.
2. A fradømmes retten til å drive jakt og fangst i 1 – ett – år, jf. straffeloven § 29 første ledd bokstav b.
3. A dømmes i medhold av straffeloven § 35 tredje ledd til å tåle inndragning av 15 000 – femtentusen – kroner, som utgjør en del av verdien av Mercedes GLK 220CDI med registreringsnummer BS00000.

- (32) Dommer **Inderberg:** Jeg er i det vesentlige og i resultatet enig med førstvoterende.
- (33) Dommer **Matheson:** Likeså.
- (34) Dommer **Kallerud:** Likeså.
- (35) Dommer **Øie:** Likeså.
- (36) Etter stemmegivningen avsa Høyesterett denne

D O M :

1. A, født 00.00.1950, dømmes for overtredelse av straffeloven § 132 første ledd til en straff av fengsel i 16 – seksten – dager, som gjøres betinget med en prøvetid på 2 – to – år, jf. straffeloven §§ 52–54, og til å betale en bot på 30 000 – trettitusen – kroner, subsidiært fengsel i 15 – femten – dager.

Ved en eventuell soning av straffen kommer 2 – to – dager til fradrag for utholdt varetekt.
2. A fradømmes retten til å drive jakt og fangst i 1 – ett – år, jf. straffeloven § 29 første ledd bokstav b.
3. A dømmes i medhold av straffeloven § 35 tredje ledd til å tåle inndragning av 15 000 – femtentusen – kroner, som utgjør en del av verdien av Mercedes GLK 220CDI med registreringsnummer BS00000.

Riktig utskrift bekreftes: